

VITA MARINA -

Zeebiologische documentatie
18e jaargang nr. 3 - maart 1968

INHOUD: 8 bladzijden
WORMEN pag. 13—14
BUIKPOTIGEN pag. 49—52
VARIA MARITIMA pag. 119—120

HOOGWATERTABEL 1968.

Evenals andere jaren geeft de levensverzekeringsmaatschappij Olveh weer een smaakvol boekje uit, waarin u de hoog- en laagwatertijden van verschillende plaatsen langs de Noordzeekust voor het gehele jaar 1968 kunt aantreffen. Erg handig voor uw excursies en vangtochten in het aanstaande seizoen.

U kunt deze tabel per briefkaart of telefonisch aanvragen bij de Afdeling publiciteit van de Olveh van 1879, Kortenaerkade 1 te Den Haag, telefoon 070-624511. Dus niet bij de redactie aanvragen!

ZEE-ONDERZOEK NAAR TEXEL

Als alles volgens de plannen verloopt, zal het Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee in 1970 een nieuw centrum op Texel krijgen. De kosten hiervan bedragen ongeveer 28,5 miljoen gulden. Zoals bekend is dit instituut thans te Den Helder gevestigd.

MUSEUM „IN DE SCHULP”

Wij kunnen de malacologen mededelen, dat de nieuwe prijscourant voor tropische schelpen is gereed gekomen. Hij is sterk uitgebreid en omvat nu 389 soorten. Aanvragen — met 15 ct postzegel voor verzendkosten — te richten aan schelpenmuseum „In de Schulp”, Zuid-Hollandlaan 5 te Den Haag.

B.E., dir.

WALVISTENTOONSTELLING

Van 15 juni tot 15 september a.s. zal in de Orangerie van de Hortus Botanicus aan het Rapenburg te Leiden een tentoonstelling worden gehouden over walvissen en walvisvaart. De tentoonstelling, bij de organisatie waarvan het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie aldaar ten nauwste is betrokken, zal zijn geopend van 10.00 tot 16.30 uur van maandag tot en met zaterdag en van 13.00 tot 16.30 uur op zondagen. De toegangsprijs zal f 0.50 per persoon bedragen, inclusief de toegang tot de Hortus.

MOSSELEN EN NACHTRUST

Mosselen hebben, net als mensen en hogere dieren, voor hun levensritme behoefte aan de duisternis van de nacht. In de monding van de Engelse rivier de Teign liggen grote mosselbanken, en de mosselen daarvan voeden zich met het plankton dat twee maal daags door het getij wordt aangevoerd. Om te voorkomen, dat de mosselen door bepaalde stoffen, die met de stroom meekomen, worden vergiftigd, laat men ze, nadat ze van de banken gevist zijn, in grote bassins met schoon en telkens verversd zeewater drie à vier dagen liggen. Tijdens de nacht openen ze zich en spoelen zichzelf schoon.

Enige tijd geleden heeft men aan de kaden, waar deze bassins liggen enorme lampen geplaatst, die de omgeving tijdens de nacht in helder licht doen baden. Dit om het de vissersschepen mogelijk te maken ook 's nachts te meren en te lossen. De mosselen raakten hierdoor totaal in de war en zij vertikten het om zich te openen en zich zodoende te reinigen. Er zat niets anders op dan zich naar de mosselen te richten en de omgeving van het bassin 's nachts in het donker te houden. (Het Parool)

ZEEWATERTEMPERATUUR EN REGENVAL

Uit onderzoekingen in Australië heeft men de conclusie getrokken, dat een hogere temperatuur van het zeewater aldaar leidt tot een grotere regenval in de kustgebieden. Men zoekt thans naar middelen — bv. met gebruikmaking van satellieten — om ten behoeve van meteorologische voorspellingen nauwkeurige temperatuurmetingen van het zeewater te kunnen verrichten.

WADDENZEE — KINDERKAMER

Nog onlangs hebben we uitgebreid kunnen kennis nemen van het belang van onze Waddenzee in biologisch opzicht (Algemeen, blzz. 11 e.v.) en van het gevaar dat haar bedreigt. Blijkens mededeling van drs. J. J. Zijlstra, verbonden aan het rijksinstituut voor visserij-onderzoek, op een bijeenkomst van waddenzeevissers te Bakkeveen is thans een aanvang gemaakt met de studie van de betekenis van de Waddenzee voor de visserij. Het blijkt namelijk, dat deze zee in belangrijke mate de functie van kinderkamer vervult onder meer voor tong, haring, garnaal en schol. De Nederlandse Wadden maken ongeveer 14% uit van het gehele kinderkamerarsenaal in de Noordzee en circa 30% van het gehele waddenzeegebied, dat zich uitstrekt van Den Helder tot Esbjerg in Denemarken. Zo zou het niet onmogelijk kunnen zijn, dat de visstand in de open zee wordt beperkt door de beschikbare ruimte in de kinderkamers en dat verdere beperking van deze ruimten nadelige gevolgen heeft voor de visstand in zee. We hebben al eens meer gezegd, dat bescherming van de fauna het beste geschiedt met de steun van economische belangen. Daarom zijn we zeer benieuwd naar de uiteindelijke resultaten van dit onderzoek.

W. F.

RUILADRES GEVRAAGD

Schelpenverzamelaar, wonend bij de zuidelijkste punt van de Belgische kust, zou gaarne in correspondentiecontact komen met verzamelaar uit Nederland of buitenland voor het uitwisselen van schelpen. Brieven te richten aan Jo Sierens, Vleeshouwersstraat 5 te Veurne.

KIEUWEN VOOR DE MENS

Zal de mens in staat blijken onder water te ademen als een vis? In het research laboratorium van General Electric speelde een hamster met een molentje onder water, terwijl goudvissen belangstellend om hem heen scharrelden. De hamster zat onder water in een afgesloten ruimte zonder enige andere zuurstoftoevoer dan die welke door de wand van zijn doorzichtige „kooi” uit het water werd opgenomen.

Het principe van de osmose is allang bekend, maar het is nog niet zo lang geleden dat dr. Walter Robb van het bovengenoemde laboratorium een middel vond om dit principe dienstbaar te maken voor het ademen onder water. Hij nam hiervoor silicoon rubber en liet dit rekken tot het een dikte had van slechts een duizendste Engelse duim. Het aldus gevormde membraan heeft de eigenschap om zuurstofmoleculen uit het water door te laten naar de luchtruimte aan de andere kant, terwijl het de moleculen van andere gassen achterlaat.

Het is echter nog niet zover, dat men op dezelfde wijze een mens onder water kan laten ademen. Immers de kleine hamster heeft veel minder zuurstof nodig dan een volwassen man. Het probleem is om een veel grotere oppervlakte van het membraan compact genoeg te maken, dat de mens er onder water mee kan werken. Het principe is er echter en het zal zeker niet lang meer duren voor de wetenschap met „kieuwen” voor de mens voor de dag komt.

J. H. L.